

Sygn. akt II Ka 340/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Krystyna Świącicka
Sędziowie:	SO Mariola Krajewska - Sińczuk (spr.) SO Karol Troć
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Bożeny Grochowskiej-Małek

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2013 r.

sprawy **M. P.**

oskarżonego o przestępstwo z art. 204 §2 kk i inne

na skutek apelacji, wniesionych przez prokuratora, obrońcę oskarżonego i oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 20 marca 2013 r. sygn. akt VII K 224/11

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę M. P. przekazuje Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania

Sygn. akt II Ka 340/13

UZASADNIENIE

M. P. oskarżony został o to, że:

I. w bliżej nieustalonym czasie w okresie letnim 2010 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez K. C., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej, podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, a nadto w ramach rozliczeń dotyczących świadczenia odpłatnych usług seksualnych przez K. C. w jego agencji towarzyskiej w czerwcu 2010 roku przyjął kwotę 7000 zł przekazaną mu przez A. G.,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk,

II. w okresie czasu od czerwca 2010 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez A. S., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej podczas którego dochodziło do stosunków

seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

III. w okresie czasu od daty bliżej nieustalonej w 2009 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez K. B., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej, podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

IV. w okresie czasu od kwietnia 2010 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez G. Z., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

V. w okresie czasu od bliżej nieokreślonej daty w 2008 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez Ł. K., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzucanego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 20 marca 2013r.:

1. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z pkt I aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 204 § 2 kk, przy czym z opisu czynu wyeliminował stwierdzenie, że M. P. w ramach rozliczeń dotyczących świadczenia odpłatnych usług seksualnych przez K. C. w jego agencji towarzyskiej w czerwcu 2010 roku przyjął kwotę 7000 zł przekazaną mu przez A. G.,
2. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z pkt II – V aktu oskarżenia, przy czym ustalił, iż każdy z tych czynów został popełniony do dnia 15 grudnia 2010 roku, a z opisu każdego z tych czynów wyeliminował to, że oskarżony dopuścił się ich w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne i z kwalifikacji prawnej każdego z tych czynów wyeliminował art. 64 § 1 kk,
3. uznał, że czyny z pkt I – V aktu oskarżenia, z których każdy wyczerpał znamiona art. 204 § 2 kk popełnione zostały w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu i za to na podstawie art. 204 § 2 kk skazał oskarżonego, a na podstawie art. 204 § 2 kk w zw. z art. 204 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności,
4. na podstawie art. 45 § 1 kk orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa uzyskanej korzyści majątkowej w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 109,65 zł przechowywanych w kopercie bezpiecznej na (...) złożonych jako depozyt wartościowy w Narodowym Banku Polskim,

5. zwolnił oskarżonego od opłaty, zaś koszty postępowania przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli prokurator, obrońca oskarżonego oraz oskarżony M. P. osobiście.

Prokurator w swojej apelacji wyrokowi zarzucił:

I. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 392 § 1 kpk poprzez ujawnienie zeznań świadka G. Z., której zeznania miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a bezpośrednio przeprowadzenie dowodu z jej zeznań na rozprawie jest niezbędne w niniejszym postępowaniu, a nadto błędne zastosowanie w/w przepisu do ujawnienia zeznań Ł. K. w sytuacji, gdy podstawą ujawnienia jej zeznań mógłby być jedynie przepis art. 391 § 1 kk, który pozwala na ujawnienie zeznań świadków, którym nie można doręczyć wezwania, co mogło mieć wpływ na treść wyroku,

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez ustalenie, że oskarżony M. P. w ramach rozliczeń dotyczących świadczenia odpłatnych usług seksualnych przez K. C. w jego agencji towarzyskiej w czerwcu 2010 r. nie przyjął kwoty 7000 zł przekazanej mu przez A. G. w sytuacji, gdy zebrane w sprawie dowody prowadzą do przeciwnego wniosku, co miało wpływ na treść orzeczenia,

III. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegający na uznaniu, że oskarżony M. P. czerpał korzyści majątkowe z prostytutki A. S., K. B., G. Z., Ł. K. jedynie do 15 grudnia 2010 r. w sytuacji, gdy zebrane w sprawie dowody pozwalają na ustalenie, że oskarżony czerpał korzyści majątkowe z odpłatnych usług seksualnych świadczonych przez w/w kobiety, aż do początku lutego 2011 r. i w rezultacie niesłuszne uznanie, że czyny M. P. zarzucone mu w pkt od II do V aktu oskarżenia nie zostały popełnione w warunkach recydywy specjalnej zwykłej określonej w art. 64 § 1 kk z uwagi na niespełnienie warunku odbycia 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne do przestępstw zarzuconych M. P., co miało wpływ na treść wyroku,

IV. obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 64 § 1 kk przez jego błędną wykładnię, poprzez wyrażenie poglądu, że dla przyjęcia recydywy specjalnej zwykłej określonej w art. 64 § 1 kk przy przestępstwach o zbiorowo oznaczonym czynie, jakim jest występki sutenerstwa określony w art. 204 § 2 kk, koniecznym jest odbycie co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne przed początkiem realizacji znamion przez oskarżonego występku z art. 204 § 2 kk, w sytuacji, gdy decydującym w tym zakresie jest ostatnie zachowanie sprawcy wchodzące w skład znamion tego przestępstwa,

V. rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności wymierzoną M. P. w wymiarze 2 lat, w sytuacji, gdy stopień winy i społecznej szkodliwości przestępstw M. P., potrzeby prewencji indywidualnej i generalnej wymagają, aby M. P. wymierzyć karę w łącznej wysokości 4 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Apelacja obrońcy oskarżonego wyrokowi zarzuca obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia tj.:

- art. 4, 7 i 424 § 1 pkt 1 kpk przez dokonanie sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego, z pominięciem istotnych okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego M. P., a w szczególności w:
- bezzasadnej dyskwalifikacji wyjaśnień oskarżonego kategorycznie negującego swoje sprawstwo,
- kompletnie dowolnej ocenie zeznań K. B. i wielokrotnie zmienianych relacji K. C.,
- zastąpieniu przez sąd dowodów wyłącznie spekulacjami intelektualnymi, które nie mogą stanowić samoistnej podstawy uznania winy i w konsekwencji skazania,

- sporządzeniu uzasadnienia orzeczenia wyłącznie pod kątem uzasadnienia tezy o sprawstwie oskarżonego w zakresie wszystkich zmodyfikowanych mu czynów, a w zasadzie, jak to sąd określa, wieloczynowych przestępstw sutenerstwa,
- art. 5 § 1 i 2 kpk przez uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, zaś pominięcie elementów ekskulpujących, że w kontekście § 2 art. 5 kpk interpretacja wszystkich dowodów dokonania została mimo nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego. Wbrew zasadzie in dubio pro reo sąd uznał, że okoliczności sprawy zostały wyjaśnione i nie budzą wątpliwości.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego M. P., ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Oskarżony M. P. w swojej osobistej apelacji wyrokowi zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania wyrażającą się dowolną oceną dowodów m.in. przez uznanie jego wyjaśnień za niewiarygodne, jak również całkowicie bezpodstawne odrzucenie wiarygodności zeznań w sprawie świadków tylko dlatego, że ich zeznania nie pasowały do koncepcji sądu, przyjętej w wyroku, jak również całkowicie dowolną ocenę zeznań K. B. i K. C.,
2. nie uwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, a przyjęcie ustalonej wersji zdarzeń jedynie na podstawie pomawiających oskarżonego zeznań świadków oraz zaniechanie przez sąd całościowego wyjaśnienia sprawy i nie wyjaśnienie istniejących wątpliwości.

Podnosząc te zarzuty oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie go od zarzuconych mu czynów ewentualnie uchylenie wyroku przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył co następuje:

Na uwzględnienie zasługuje apelacja wniesiona przez prokuratora, zaś pozostałe pisemne środki odwoławcze w zakresie, w jakim wnoszą o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach. Uchybienia obowiązującej procedurze karnej wskazane w apelacji oskarżyciela publicznego powodują konieczność wydania orzeczenia kasatoryjnego i z tego powodu ustosunkowywanie się do zarzutów podniesionych w apelacjach oskarżonego i jego obrońcy uznać należy za przedwczesne.

Sąd I instancji procedując w niniejszej sprawie dopuścił się obrazy szeregu przepisów Kodeksu postępowania karnego, które niewątpliwie miały wpływ na treść zapadłego orzeczenia i z tego względu zaskarżony wyrok nie może się ostać.

Wskazać należy, iż w takiej sytuacji procesowej, jaka miała miejsce w niniejszej sprawie, a mianowicie kiedy oskarżony nie przyznaje się do popełnienia zarzucanych mu czynów i podaje odmienną wersję zdarzeń od tych, które podają pokrzywdzeni, konieczne jest przesłuchanie i to bardzo wnikliwe pokrzywdzonych, a niedopuszczalne jest w takiej sytuacji skorzystanie z trybu określonego w art. 392 § 1 kpk, jak to uczynił Sąd orzekający. Przedstawiona sytuacja dotyczy świadka G. Z.. Przypomnieć należy, iż pokrzywdzona ta przesłuchiwana była w postępowaniu przygotowawczym, zaś na etapie postępowania jurysdykcyjnego przesłuchana została i to pobieżnie w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Gdańsk – P. w G.. Wówczas nie zostały wyjaśnione rozbieżności w zeznaniach tego świadka i w zeznaniach Ł. K., w szczególności w odniesieniu do czerpania przez oskarżonego korzyści z nieładu pokrzywdzonych również po jego zatrzymaniu celem odbycia kary pozbawienia wolności. Przesłuchanie to odbyło się 17 stycznia 2012r., natomiast w dniu 23 kwietnia 2012r. Sąd I instancji zamknął przewód sądowy i odroczył wydanie wyroku do dnia 30 kwietnia 2012r. Wyrok jednak w tej dacie nie został wydany i Sąd w dniu 18 czerwca 2012r. wznowił przewód sądowy i rozprawę prowadził od początku. W tej sytuacji niewątpliwym jest to, że winien przesłuchać wszystkie osoby podlegające wezwaniu na rozprawę, a przede wszystkim oskarżonego i pokrzywdzonych, na co wskazał prokurator w piśmie z dnia 18 czerwca 2012r. (k. 369). Na potwierdzenie swojego stanowiska powołał

wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2006r. III KK 42/06, z którego wynika, że w sytuacji „gdy oskarżeni nie przyznają się do zarzucanych im czynów, to niezbędne jest przesłuchanie na rozprawie pokrzywdzonych, a nie korzystanie z możliwości ujawnienia ich zeznań składanych w innych sprawach. Jeżeli zeznania świadka dotyczą okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy, a przy tym są sprzeczne z wyjaśnieniami oskarżonych lub innymi dowodami w sprawie, to nieodzowne jest przeprowadzenie dowodu z tych zeznań na rozprawie głównej, niedopuszczalne jest więc zastosowanie przepisu art. 338 § 1 kpk (obecnie art. 392 § 1 kpk) i odczytanie na jego podstawie protokołu przesłuchania danego świadka, sporządzonego przed rozprawą główną. Bezpośrednie przeprowadzenie dowodu przez Sąd orzekający ma nader istotne znaczenie dla prawidłowej oceny dowodu, dokonania trafnych ustaleń faktycznych oraz dla poszanowania zasady bezpośredniości”. Wobec przedstawionego stanowiska Sądu Najwyższego, zaakceptowanego w całości przez Sąd odwoławczy, koniecznym było przesłuchanie przed Sądem pokrzywdzonej G. Z.. Jeśli faktycznie przyjazd tego świadka do Sądu Rejonowego w Siedlcach był niemożliwy, to Sąd ten winien ponownie zwrócić się do Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku o przesłuchanie tego świadka w drodze pomocy sądowej, formułując szczegółowe pytania w celu wyjaśnienia występujących rozbieżności i wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności niniejszej sprawy. Rację ma również prokurator podnosząc w apelacji, iż Sąd I instancji powołując błędną podstawę prawną, a mianowicie art. 392 § 1 kpk, zamiast art. 391 § 1 kpk, ujawnił zeznania pokrzywdzonej Ł. K.. Oskarżyciel uznał, że Sąd czynił starania, aby wezwać na rozprawę tego świadka, ale nie miał możliwości doręczenia jej wezwania. W ocenie Sądu odwoławczego owe starania były niewystarczające, jeśli zważy się na znaczenie zeznań wskazanej pokrzywdzonej w procesie, które zresztą Sąd I instancji zbagatelizował, o czym świadczy modyfikacja czasookresów czynów przypisanych oskarżonemu w pkt II wyroku. Przypomnieć należy, iż Sąd wysyłał wezwania dla świadka pocztą i za pośrednictwem policji. Pozostawały one niedoręczone, gdyż nie zastano adresatki pod wskazanym adresem, a nadto policja ustaliła, że Ł. K. opuściła mieszkanie pod wskazanym adresem (S., ul. (...)). Wtedy Sąd wysłał świadkowi wezwanie na stały adres zameldowania (k. 114), jednakże i ono nie zostało doręczone, a z pisma Posterunku Policji w C. wynika, iż Ł. K. nie przebywa tam od 7 lat, a jej miejsca pobytu rodzina nie zna. W tej sytuacji pozostała Sądowi jeszcze jedna niewykorzystana możliwość przed odczytaniem jej zeznań, a mianowicie zwrócenie się do Wydziału Udostępniania (...) w Departamencie Spraw Obywatelskich MSWiA ((...)- (...) W., ul. (...)) o poszukiwanie i wskazanie Sądowi miejsca aktualnego pobytu tej pokrzywdzonej i po uzyskaniu pozytywnej informacji podjęcie próby wezwania jej na rozprawę i przesłuchania w charakterze świadka. Tymczasem Sąd Rejonowy na rozprawie w dniu 18 marca 2013r. na podstawie art. 392 § 1 kpk ujawnił przez odczytanie zeznania Ł. K. i zaliczył je w poczet materiału dowodowego tak jak zeznania mało istotnych świadków i faktycznie pobieżnie je ocenił, nie dostrzegając nawet tak istotnej okoliczności, jak przyznanie przez tego świadka, że po zatrzymaniu oskarżonego i osadzeniu go w zakładzie karnym rozmawiała z nim telefonicznie i P. mówił do niej, iż zgłosi się człowiek po pieniądze i faktycznie przyszedł do salonu mężczyzna, powiedział, że jest kolegą M. i wziął dla oskarżonego 4000zł. (k. 114v-115). Tymczasem Sąd uzasadniając swoją decyzję o skróceniu czasookresu czynów zarzucanych oskarżonemu w pkt II-V aktu oskarżenia stwierdził, iż istnieją uzasadnione wątpliwości do przyjęcia, że to oskarżony przysłał tego mężczyznę po pieniądze. Nie wspomniał i nie ocenił zeznań Ł. K. we wskazanym zakresie, jak również na tę okoliczność zbyt pobieżnie przeanalizował zeznania K. B. i D. S., dowolnie uznając, iż brak jest dostatecznych dowodów w tym zakresie. Wynika z nich jednak, że utarg z agencji towarzyskiej w kwocie 3000zł w styczniu 2011r. oskarżony polecił K. B. przekazać do rąk D. S.. Ta ostatnia nie zaprzeczała, aby odbierała pieniądze od K. B., twierdząc jedynie, iż nie wiedziała jakie jest źródło ich pochodzenia. Rację ma prokurator wskazując w uzasadnieniu apelacji, że argumenty użyte przez Sąd Rejonowy na poparcie zajętego w tej kwestii stanowiska są nieprzekonujące, zważywszy chociażby na fakt, że po osadzeniu oskarżonego w zakładzie karnym nadal w agencji towarzyskiej M. P. pracowało kilka prostytutek, odpłatnie świadcząc usługi seksualne, a każda z nich generowała zyski do kilku tysięcy miesięcznie. Z ich zeznań wynika, iż pieniądze dla M. P. po jego zatrzymaniu nadal były dla niego odkładane, o czym świadczy również pisemne rozliczenie dotyczące stycznia 2011r. znalezione podczas przeszukania w „salonie masażu” należącym do oskarżonego. Poza tym Sąd orzekający popadł przy rozstrzyganiu tej kwestii w sprzeczność, gdyż z jednej strony uznał, że po zatrzymaniu i osadzeniu w zakładzie karnym M. P. już nie kontrolował i nie czerpał korzyści majątkowych z uprawiania płatnego seksu przez zatrudnione przez niego osoby, a z drugiej strony orzekł w zaskarżonym wyroku przepadek korzyści majątkowej w kwocie 109,65 zł zabezpieczonej w kopercie podczas przeszukania w dniu 27 stycznia 2011r. pochodzącej z zarobku z prostytutki właśnie ze stycznia 2011r. Oczywistym jest, iż wnikliwie i prawidłowe wyjaśnienie wskazanej kwestii ma prawnokarne konsekwencje nie tylko w opisie czynów zarzucanych oskarżonemu w pkt II-

V aktu oskarżenia w odniesieniu do czasookresu ich popełnienia, ale także ma znaczenie dla przyjęcia działania oskarżonego w warunkach recydywy określonej w art. 64 § 1 kk, co trafnie podnosi i argumentuje oskarżyciel publiczny w uzasadnieniu pisemnej skargi. Nadto Sąd Rejonowy pobieżnie przeanalizował i dowolnie ocenił dowody w postaci wyjaśnień oskarżonego, zeznań A. G., K. C. i P. C. oraz M. K. w zakresie dotyczącym kwestii wręczenia oskarżonemu przez A. G. kwoty 7.000zł w związku z pracą K. C. w agencji towarzyskiej M. P.. Nie wykazał w przekonujący sposób dlaczego zeznania A. G. uznał za niewiarygodne i nie ocenił ich przez pryzmat zeznań M. K. złożonych na rozprawie. Ten ostatni świadek przyznał (k. 499), że w czasie rozmowy telefonicznej w czerwcu 2010r., oskarżony powiedział do niego, że on „odczepiłby się od K. C., jakby dał mu pieniądze”. Natomiast M. K. był przekonany, iż dawał pieniądze za uwolnienie K. C. spod opieki oskarżonego. Niewątpliwie wyjaśnienie wskazanej kwestii jest o tyle trudne, że świadkowie przedstawiają na tę okoliczność różne wersje dotyczące przekazywania M. P. kwoty 7000zł, i to zarówno co do samego faktu, jak i motywów przyjęcia przez oskarżonego tych pieniędzy. Powyższe wymaga bardziej szczegółowej i pogłębionej analizy od tej, jakiej dokonał Sąd orzekający.

Wskazane wyżej uchybienia spowodowały konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy w całości do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd przede wszystkim podejmie próbę bezpośredniego przesłuchania na rozprawie wszystkich pokrzywdzonych, wykonując w tym celu wszystkie niezbędne czynności, o których była mowa wyżej. Jeśli natomiast powyższe okaże się niemożliwe, to ujawni złożone dotychczas zeznania w sposób zgodny z obowiązującą procedurą karną. Dokona prawidłowej, wszechstronnej oceny dowodów i okoliczności sprawy i rozważy, uwzględniając wytyczne Sądu Okręgowego wynikające z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego i treści wszystkich wniesionych w sprawie apelacji, czy oskarżony dopuścił się zarzucanych mu występów, a jeśli tak, to czy istnieje potrzeba modyfikacji opisu czynów i ich kwalifikacji prawnej, czy też nie. Następnie Sąd wyda merytoryczne rozstrzygnięcie, a stanowisko swoje uzasadni w sposób odpowiadający wymogom kpk, o ile oczywiście zajdzie taka potrzeba.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 kpk i art. 456 kpk orzekł, jak w wyroku.

Sygn. akt II Ka 340/13

UZASADNIENIE

M. P. oskarżony został o to, że:

VI. w bliżej nieustalonym czasie w okresie letnim 2010 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez K. C., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej, podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, a nadto w ramach rozliczeń dotyczących świadczenia odpłatnych usług seksualnych przez K. C. w jego agencji towarzyskiej w czerwcu 2010 roku przyjął kwotę 7000 zł przekazaną mu przez A. G.,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk

VII. w okresie czasu od czerwca 2010 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez A. S., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

VIII. w okresie czasu od daty bliżej nieustalonej w 2009 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez K. B., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej

prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej, podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk,

IX. w okresie czasu od kwietnia 2010 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez G. Z., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

X. w okresie czasu od bliżej nieokreślonej daty w 2008 roku do lutego 2011 roku w S., woj. (...) czerpał korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez Ł. K., która świadczyła odpłatnie usługi seksualne w agencji towarzyskiej prowadzonej przez M. P. pobierając kwotę 150 zł za spotkanie z klientem agencji towarzyskiej podczas którego dochodziło do stosunków seksualnych, z której to kwoty M. P. zatrzymywał dla siebie 100 zł, przy czym zarzuconego mu czynu dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne,

tj. o przestępstwo z art. 204 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 20 marca 2013r.:

6. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z pkt I aktu oskarżenia wyczerpującego dyspozycję art. 204 § 2 kk, przy czym z opisu czynu wyeliminował stwierdzenie, że M. P. w ramach rozliczeń dotyczących świadczenia odpłatnych usług seksualnych przez K. C. w jego agencji towarzyskiej w czerwcu 2010 roku przyjął kwotę 7000 zł przekazaną mu przez A. G.,

7. oskarżonego M. P. uznał za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów z pkt II – V aktu oskarżenia, przy czym ustalił, iż każdy z tych czynów został popełniony do dnia 15 grudnia 2010 roku, a z opisu każdego z tych czynów wyeliminował to, że oskarżony dopuścił się ich w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej za umyślne przestępstwo podobne i z kwalifikacji prawnej każdego z tych czynów wyeliminował art. 64 § 1 kk,

8. uznał, że czyny z pkt I – V aktu oskarżenia, z których każdy wyczerpał znamiona art. 204 § 2 kk popełnione zostały w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu i za to na podstawie art. 204 § 2 kk skazał oskarżonego, a na podstawie art. 204 § 2 kk w zw. z art. 204§1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności,

9. na podstawie art. 45 § 1 kk orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa uzyskanej korzyści majątkowej w postaci pieniędzy w łącznej kwocie 109,65 zł przechowywanych w kopercie bezpiecznej na (...) złożonych jako depozyt wartościowy w Narodowym Banku Polskim,

10. zwolnił oskarżonego od opłaty, zaś koszty postępowania przejął na rachunek Skarbu Państwa.

Apelacje od tego wyroku wnieśli prokurator, obrońca oskarżonego oraz oskarżony M. P. osobiście.

Prokurator w swojej apelacji wyrokowi zarzucił:

VI. obrazę przepisów postępowania, a mianowicie art. 392 § 1 kpk poprzez ujawnienie zeznań świadka G. Z., której zeznania miały istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a bezpośrednio przeprowadzenie dowodu z

jej zeznań na rozprawie jest niezbędne w niniejszym postępowaniu, a nadto błędne zastosowanie w/w przepisu do ujawnienia zeznań Ł. K. w sytuacji, gdy podstawą ujawnienia jej zeznań mógłby być jedynie przepis art. 391 § 1 kk, który pozwala na ujawnienie zeznań świadków, którym nie można doręczyć wezwania, co mogło mieć wpływ na treść wyroku,

VII. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez ustalenie, że oskarżony M. P. w ramach rozliczeń dotyczących świadczenia odpłatnych usług seksualnych przez K. C. w jego agencji towarzyskiej w czerwcu 2010 r. nie przyjął kwoty 7000 zł przekazanej mu przez A. G. w sytuacji, gdy zebrane w sprawie dowody prowadzą do przeciwnego wniosku, co miało wpływ na treść orzeczenia,

VIII. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, a polegający na uznaniu, że oskarżony M. P. czerpał korzyści majątkowe z prostytucji A. S., K. B., G. Z., Ł. K. jedynie do 15 grudnia 2010 r. w sytuacji, gdy zebrane w sprawie dowody pozwalają na ustalenie, że oskarżony czerpał korzyści majątkowe z odpłatnych usług seksualnych świadczonych przez w/w kobiety, aż do początku lutego 2011 r. i w rezultacie niesłuszne uznanie, że czyny M. P. zarzucone mu w pkt od II do V aktu oskarżenia nie zostały popełnione w warunkach recydywy specjalnej zwykłej określonej w art. 64 § 1 kk z uwagi na niespełnienie warunku odbycia 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne do przestępstw zarzuconych M. P., co miało wpływ na treść wyroku,

IX. obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 64 § 1 kk przez jego błędną wykładnię, poprzez wyrażenie poglądu, że dla przyjęcia recydywy specjalnej zwykłej określonej w art. 64 § 1 kk przy przestępstwach o zbiorowo oznaczonym czynie, jakim jest występki sutenerstwa określony w art. 204 § 2 kk, koniecznym jest odbycie co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne przed początkiem realizacji znamion przez oskarżonego występku z art. 204 § 2 kk, w sytuacji, gdy decydującym w tym zakresie jest ostatnie zachowanie sprawcy wchodzące w skład znamion tego przestępstwa,

X. rażąco niewspółmierność kary pozbawienia wolności wymierzoną M. P. w wymiarze 2 lat, w sytuacji, gdy stopień winy i społecznej szkodliwości przestępstw M. P., potrzeby prewencji indywidualnej i generalnej wymagają, aby M. P. wymierzył karę w łącznej wysokości 4 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc powyższe zarzuty prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Apelacja obrońcy oskarżonego wyrokowi zarzuca obrazę przepisów postępowania mających wpływ na treść orzeczenia tj.:

- art. 4, 7 i 424 § 1 pkt 1 kpk przez dokonanie sprzecznej z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego oceny materiału dowodowego, z pominięciem istotnych okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego M. P., a w szczególności w:
 - bezzasadnej dyskwalifikacji wyjaśnień oskarżonego kategorycznie negującego swoje sprawstwo,
 - kompletnie dowolnej ocenie zeznań K. B. i wielokrotnie zmienianych relacji K. C.,
 - zastąpieniu przez sąd dowodów wyłącznie spekulacjami intelektualnymi, które nie mogą stanowić samoistnej podstawy uznania winy i w konsekwencji skazania,
 - sporządzeniu uzasadnienia orzeczenia wyłącznie pod kątem uzasadnienia tezy o sprawstwie oskarżonego w zakresie wszystkich zmodyfikowanych mu czynów, a w zasadzie, jak to sąd określa, wieloczynowych przestępstw sutenerstwa,
- art. 5 § 1 i 2 kpk przez uwzględnienie wyłącznie okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, zaś pominięcie elementów ekskulpujących, że w kontekście § 2 art. 5 kpk interpretacja wszystkich dowodów

dokonania została mimo nie dających się usunąć wątpliwości na niekorzyść oskarżonego. Wbrew zasadzie in dubio pro reo sąd uznał, że okoliczności sprawy zostały wyjaśnione i nie budzą wątpliwości.

Stawiając powyższe zarzuty obrońca oskarżonego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego M. P., ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

Oskarżony M. P. w swojej osobistej apelacji wyrokowi zarzucił:

3. obrazę przepisów postępowania wyrażającą się dowolną oceną dowodów m.in. przez uznanie jego wyjaśnień za niewiarygodne, jak również całkowicie bezpodstawne odrzucenie wiarygodności zeznań w sprawie świadków tylko dlatego, że ich zeznania nie pasowały do koncepcji sądu, przyjętej w wyroku, jak również całkowicie dowolną ocenę zeznań K. B. i K. C.,

4. nie uwzględnienie okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego, a przyjęcie ustalonej wersji zdarzeń jedynie na podstawie pomawiających oskarżonego zeznań świadków oraz zaniechanie przez sąd całościowego wyjaśnienia sprawy i nie wyjaśnienie istniejących wątpliwości.

Podnosząc te zarzuty oskarżony wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie go od zarzuconych mu czynów ewentualnie uchylenie wyroku przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w Siedlcach zważył co następuje:

Na uwzględnienie zasługuje apelacja wniesiona przez prokuratora, zaś pozostałe pisemne środki odwoławcze w zakresie, w jakim wnoszą o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach.

Sąd I instancji procedując w niniejszej sprawie dopuścił się obrazy szeregu przepisów obowiązującej procedury karnej, które niewątpliwie miały wpływ na treść zapadłego orzeczenia i z tego względu zaskarżony wyrok nie może się ostać. Wskazać należy, iż w takiej sytuacji procesowej, jaka miała miejsce w niniejszej sprawie, a mianowicie kiedy oskarżony nie przyznaje się do popełnienia zarzucanych mu czynów i podaje odmienną wersję zdarzeń od tych, które podają pokrzywdzeni, konieczne jest przesłuchanie i to bardzo wnikliwe pokrzywdzonych, a niedopuszczalne jest w takiej sytuacji skorzystanie z trybu określonego w art. 392 § 1 kpk, jak to uczynił Sąd orzekający. Przedstawiona sytuacja dotyczy świadka G. Z.. Przypomnieć należy, iż pokrzywdzona ta przesłuchiwana była w postępowaniu przygotowawczym, zaś na etapie postępowania jurysdykcyjnego przesłuchana została i to pobieżnie w drodze pomocy prawnej przez Sąd Rejonowy w Gdańsk – P. w G.. Wówczas nie zostały wyjaśnione rozbieżności w zeznaniach tego świadka i Ł. K., w szczególności w odniesieniu do czerpania przez oskarżonego korzyści z nierządu pokrzywdzonych również po jego zatrzymaniu celem odbycia kary pozbawienia wolności. Przesłuchanie to odbyło się 17 stycznia 2012r. natomiast w dniu 23 kwietnia 2012r. Sąd I instancji zamknął przewód sądowy i odroczył wydanie wyroku do dnia 30 kwietnia 2012r. Wyrok jednak w tej dacie nie został wydany i Sąd w dniu 18 czerwca 2012r. wznowił przewód sądowy i rozprawę prowadził od początku. W tej sytuacji niewątpliwym jest to, że winien przesłuchać wszystkie osoby podlegające wezwaniu na rozprawę, a przede wszystkim oskarżonego i pokrzywdzonych, na co wskazał prokurator w piśmie z dnia 18 czerwca 2012r. (k. 369). Na potwierdzenie swojego stanowiska powołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2006r. III KK 42/06, z którego wynika, że w sytuacji „gdy oskarżeni nie przyznają się do zarzucanych im czynów, to niezbędne jest przesłuchanie na rozprawie pokrzywdzonych, a nie korzystanie z możliwości ujawnienia ich zeznań składanych w innych sprawach. Jeżeli zeznania świadka dotyczą okoliczności o istotnym znaczeniu dla rozstrzygnięcia sprawy, a przy tym są sprzeczne z wyjaśnieniami oskarżonych lub innymi dowodami w sprawie, to nieodzowne jest przeprowadzenie dowodu z tych zeznań na rozprawie głównej, niedopuszczalne jest więc zastosowanie przepisu art. 338 § 1 kpk (obecnie art. 392 § 1 kpk) i odczytanie na jego podstawie protokołu przesłuchania danego świadka, sporządzonego przed rozprawą główną. Bezpośrednie przeprowadzenie dowodu przez Sąd orzekający ma nader istotne znaczenie dla prawidłowej oceny dowodu, dokonania trafnych ustaleń faktycznych oraz dla poszanowania zasady bezpośredniości”. Wobec przedstawionego stanowiska Sądu Najwyższego,

zaakceptowanego w całości przez Sąd odwoławczy, koniecznym było przesłuchanie przed Sądem pokrzywdzonej G. Z.. Jeśli faktycznie przyjazd tego świadka do Sądu Rejonowego w Siedlcach był niemożliwy, to Sąd ten winien ponownie zwrócić się do Sądu Rejonowego Gdańsk – Południe w Gdańsku o przesłuchanie tego świadka w drodze pomocy sądowej, formułując szczegółowe pytania w celu wyjaśnienia występujących rozbieżności i wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności niniejszej sprawy. Rację ma również prokurator podnosząc w apelacji, iż Sąd I instancji powołując błędną podstawę prawną, a mianowicie art. 392 § 1 kpk, zamiast art. 391 § 1 kpk, ujawnił zeznania pokrzywdzonej Ł. K.. Oskarżyciel uznał, że Sąd czynił starania, aby wezwać na rozprawę tego świadka, ale nie miał możliwości doręczenia jej wezwania. W ocenie Sądu odwoławczego owe starania były niewystarczające, jeśli zważy się na znaczenie zeznań wskazanej pokrzywdzonej w procesie, które zresztą Sąd I instancji zbagatelizował, o czym świadczy modyfikacja czasookresów czynów przypisanych oskarżonemu w pkt II wyroku. Przypomnieć należy, iż Sąd wysłał wezwania dla świadka pocztą i za pośrednictwem policji. Pozostawały niedoręczone, gdyż nie zastano adresatki pod wskazanym adresem, a nadto policja ustaliła, że Ł. K. opuściła mieszkanie pod wskazanym adresem (S., ul. (...)). Wtedy Sąd wysłał świadkowi wezwanie na stały adres zameldowania (k. 114), jednakże i ono nie zostało doręczone, a z pisma PP w C. wynika, iż Ł. K. nie przebywa tam od 7 lat, a jej miejsca pobytu rodzina nie zna. W tej sytuacji pozostała Sądowi jeszcze jedna niewykorzystana możliwość przed odczytaniem jej zeznań, a mianowicie zwrócenie się do (...) Biura (...) o wskazanie aktualnego adresu tej pokrzywdzonej i po uzyskaniu pozytywnej informacji podjęcie próby wezwania jej na rozprawę i przesłuchania w charakterze świadka. Tymczasem Sąd Rejonowy ujawniając zeznania Ł. K. bez odczytywania zaliczył je w poczet materiału dowodowego tak jak zeznania mało istotnych świadków i faktycznie pobieżnie je ocenił, nie dostrzegając nawet tak istotnej okoliczności, jak przyznanie przez tego świadka, że po zatrzymaniu oskarżonego i osadzeniu go w zakładzie karnym rozmawiała z nim telefonicznie i P. mówił do niej, iż zgłosi się człowiek po pieniądze i wzięł dla oskarżonego 4000zł. (k. 114v-115). Tymczasem Sąd uzasadniając swoją decyzję o skróceniu czasookresu czynów zarzucanych oskarżonemu w pkt II-V aktu oskarżenia stwierdził, iż istnieją uzasadnione wątpliwości do przyjęcia, że to oskarżony przysłał tego mężczyznę po pieniądze. Nie wspomniał i nie ocenił zeznań Ł. K. we wskazanym zakresie, jak również na tę okoliczność zbyt pobieżnie przeanalizował zeznania K. B. i D. S., dowolnie oceniając iż brak jest dostatecznych dowodów w tym zakresie. Wynika z nich, że utarg z agencji towarzyskiej w kwocie 3000zł w styczniu 2011r. oskarżony polecił przekazać D. S.. Ta ostatnia nie zaprzeczała, aby odbierała pieniądze od K. B., twierdząc jedynie, iż nie wiedziała jakie jest źródło ich pochodzenia. Nadto Sąd Rejonowy pobieżnie przeanalizował i dowolnie ocenił dowody w postaci wyjaśnień oskarżonego, zeznań A. G., K. C. i P. C. oraz M. K. w zakresie dotyczącym kwestii wręczenia oskarżonemu przez A. G. kwoty 7.000zł w związku z pracą K. C. w agencji towarzyskiej M. P.. Nie wykazał w przekonujący sposób dlaczego zeznania A. G. uznał za niewiarygodne i nie ocenił ich przez pryzmat zeznań M. K. złożonych na rozprawie. Ten ostatni świadek przyznał (k. 499) w czasie rozmowy telefonicznej w czerwcu 2010r., że on „odczepiłby się od K. C., jakby dał mu pieniądze”. Natomiast M. K. był przekonany, iż dawał pieniądze za uwolnienie K. C. spod opieki oskarżonego.

Wskazane wyżej uchybienia spowodowały konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy w całości do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Siedlcach. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd przeprowadzi na nowo postępowanie, mając na uwadze treść art. 442 § 2 kpk. Dokona prawidłowej, wszechstronnej oceny dowodów i okoliczności sprawy i rozważy, uwzględniając wytyczne Sądu Okręgowego wynikające z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego i treści apelacji, czy oskarżony dopuścił się wszystkich zarzucanych mu występów i czy istnieje potrzeba modyfikacji opisu czynów, czy też nie. Następnie Sąd wyda merytoryczne rozstrzygnięcie, a stanowisko swoje uzasadni w sposób odpowiadający tym razem wymogom kpk, o ile oczywiście zajdzie taka potrzeba.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 § 2 kpk i art. 456 kpk orzekł, jak w wyroku.